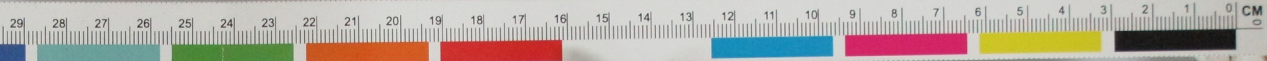

Bu eserin;
kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve
elektronik ortamda kullanıma sunulması
İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nın desteğiyle
İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü (Atatürk Kitaplığı)
tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje No : İSTKA/2012/BİL/233
Destek Programı : Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı
Projeyi Destekleyen : İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Proje Adı : Osmanlı Dönemi Nadir Eserlerin
Kataloglanması, Dijital Ortama Aktarılması ve
Elektronik Ortamda Kullanıma Sunulması
Proje Sahibi Kuruluş : İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Proje Yüklenicisi : Yordam BT Ltd. Şti.
Proje Uygulama Yeri : Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü - Atatürk Kitaplığı
İSTANBUL – Beyoğlu

Sel.
615

I.B.B.
ATATÜRK KİTAPLIĞI
615
1924
K. SAKARYA (Emanet)

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

Encümeni Şubhan-ı Kürd

انجمن ادیبان

کورد

İSTANBUL BELEDİYESİ

Atatürk Kütüphanesi

No. : Sel/615

تأليف (امین فیضی) بکه
میر مومی‌اله یکیکه‌له متقاعدین امرای عسکریه
وله خواص اهل سامانییه

طبعی « ترجمان حقیقت »
— استمول —

۱۳۳۹ تاریخ اول استمول ATATÜRK KÜTÜPHANESİ

KEMAL SALİH SEL
Tarafından Atatürk
kütüphanesine bağışlanmıştır,

انجمن ادیبان

کورد

{ مقدمه }

ادبا و شعرای کورد زورن . لاکن آناریان به نوای
جمع و تألیف نکرده من نیم کرده بعضی له اشعار
کورد با بان طبع و نشر بکم نایزای ملک با بان خند
منبع فیض و ذکابه .

له شعر هر شعری چند پارچه بیکم انتخاب کرد
لهو منتخبانه رساله‌ی (انجمن ادیبان) م هینابه وجود به
وسیله طالبان و راغبان کیک خلاص بون له شعر
نوسینه وه له سر دفتر پارچه پارچه .

کورد

حظیشم کرده که له پیش همو چشتی یک نبذه له او صاف
او اشعاره بیان بکم . او انه که شهر تیرسان هیه امانن :
(مولانا ضیاء الدین شیخ خالد) ، (ملا خضر - نالی) ،
(شیخ رضا) ، (احمد کور) ، (ملا صالح - آخی) ،
(سید عبدالرحیم - مولوی) ، (هجری) ، (کوردی) ،
(سالم) و سائر .

نالی خلق دی بیکه له شماره زور که واقع بو وه له طرف
شرق سلیمان ، اسی خاک و خوله .

مرحوم تخصصی له قره داغ وه سلیمانیدا اکیال
کرده . قره داغ شش - سات دوره له سلیمانیه وه .
نالی یو ایفای حج چو و نه حجاز .

لوی در حق حضرت فخر رسی قصبده بیک مکمل
و مطلق نظم کرده .

چو و نه استعمول له انشای هجتالیکل ادبا و فضلا
اری کای آثار فکر و فطانتی توانده ، و زور مظهر
توجه بو وه . نامت عمری له استه مولا ماوه وه .

مدون مبارکی اوده له اوسکودار . ذکای نالی انکار
ناکری . لاکن اوندی صنایع لفظیه استعمال کردوه
یاورنکه بلی شعر اونتیجهی عام واشتقاله .

شیخ رضا له عشرت طالبانی به ، له قضای بازیاندا
هساتوته دنیا . له کرکوکدا کوره بووه . اویش
وکونالی هم فریضه‌ی حجی ایفا کرد بو هم چوبووه
استمول . له انسای ملاقاتدا ، به قوت ذکا و درایت
خوی ، کلی اکابر وفاضل استمولی مات ومهوت
کرد بو . یکی لوانه ادیب مشهور کمال بک بو .

باوک مرحومی که مشهوره به شیخ عبدالرحمان
طالبانی هم شیخیک صاحب نظر بو هم شاعر یک رهز .

شعر شیخ رضا اولاً وهی وفطری بو ثانیاً کسبی
له چوار اساندا شاعر بو بالخاصه اشعار کوردیهی
همو عبارتیه له فصاحت و بلاغت له سنکات و دقیقه
وظرافت . وسعت قریحه و معلوماتی خارج تقریره .

له بغداد وفاتی کرد . له جوار حضرت غوث کیلانیدا
مدفونه . دویت آتی که هی خویه تی له سرکیل قبره که ی
حک کراوه :

یا رسول الله چه باشد چون سک اصحاب کهف
داخل جنت شوم در زمره احباب تو .
اورود در جنت ومن در جهنم کی رواست
اوسک اصحاب کهف ومن سک اصحاب تو .

لیکل بنده بخابری اغلب به نظم بو . چند پارچه
له و نظمانه که یوبنده ی نوی بو اکر چه فارسیدن بوتبرک
گردم به خاتمه ی ام رساله یه .

عجری و کوردی و سالم اهل سلیمانین شعریان پر
طراوت و عاشقانه به .

بی ینه سر بحث مولوی :

مولوی اهل هورامانه . له سادات کرام وله مشایخ
عظام نقش بندیه به . خلیفه ی شیخ عثمان طویله یه .
مسلك مولوی مسلك زهد و تقوا بو . لیکل اوش شاعر یک

بو بی نظیر . هورامان عبارتہ لہ بعضی دہات کہ واقع
بوون لہ مابین کوردستان عثمانی و کوردستان ایراندا .

مولوی بہ مقتضای او موقعہ کہ تیدا بووہ ہیچ چاری
بہ شعر فرنگ نکوتووہ . لکل اوش لہ سر اسلوب اوون
شعری نظم کردوہ . لہ قطعہ یکدا مصرع اولی تقیہ
کردوہ لکل مصرع ثالث و قافیہی مصرع ثانی ریک
خ-تووہ لکل مصرع رابع .

او قطعہ بہ لہ آخرام کتیبہ دا نو-بر اوام

ام اصولہ خلاف اصول شعرای ایرانہ و مولوی
لہ کسی ندیوہ ، محضاً بہ حسن طبیعت خوبی مناسبتی
زانیوہ و استعمالی کردوہ .

لہ مابین شعرای کوردلدا مولوی مقابل نظامی بہ
اگرچہ لہجہی هورامان و لہجہی سلیمانی نختی لہ یک

دورن اما شعر مولوی امنده اہنگدار و رو خنوازه
اہل سلیمانی لہ کورانیدا اغلب شعر او دہ خوینتہ ووہ .
آہی اہل سلیمانی بہ . اشغالی ہر لکل عام بووہ .
زور وقتی لہ شار کویہ دا رابواردووہ . شعر اویش رنگینہ .
احمد کور اہل طرف صابلاغہ .

عالم نبووہ اما شعری بہ غایت مزین و غایت عازفانہ بہ .
اونمت حضرت رسالتہ کہ لہم رسالہ دا مندرجہ ہمو
عزینہ بہ صنعت رد عجزلہ سر صدر . احمد کور لابقہ
ملقب بی بہ (شاعر پیغمبر)
کلامی ہمو یروسوز دکدازن .

حضرت مولانا ضیاء الدین شیخ خالد لہ عشرت میکابلی بہ .
میکابلی عشرتیکہ لہ اطراف سلیمانی کشت کندار دہ کن .
جناب شیخ لہ سلیمانی ولہ اطرافیا تحصیل کردوہ .
بوایفای حج دہ چتہ مکہ مکرمہ . لوی ذاتیک پی
دلی کہ بوونوفیض و برکت لہ طرف ہند-تانوہ پیداد بی .
لہ پاش عودتی بوسایمانی روزی ہندی یک دبتہ لای .

اوهندی به شیخ هلدگری به سر ملک ایران و افغان داده‌ی با
تا داخل شار ده‌له‌ی ده‌گاه .

حضرت مولانا له خدمت شاه عبدالله که یکیکوبه
له اولیای کاملین طریقت نقشبندی اقتباس ده‌گا .

له ظرف شش مانکا مأذون ده‌بی بو ارشاد
ده‌جیته‌وه سلیمانی لاکن لوی استراحت نا کا ده‌جیته
بغدا . لویشه‌وه تشریفی ده‌جیته شام . لوی وفاتی کردوه .
له محله‌ی صالحیه دا دفین خاک رحمت بووه .

شیخ له همو علوم ظاهره و باطنه داصحاب اقتدار بووه .
هرسکل تدریس و ارشاد مشغول بووه . شعر نظم
کردنی نکرده‌وه به مسالک بوخوی . مع‌هذا مرتبه‌ی
شاعرینی له مرتبه‌ی حافظ و سعدی زیاتری کیتوبه .

دیوانی که به اراده‌ی سلطان عبدالعزیز خان طبع کراوه
اگر تدقیق یگری سدیق افاده‌ی ایه معلوم ده‌بی . اما اونکه
هیه شعر کوردی کی کوتووه . مناقب کشف و کراماتی
زوره . ظرافت طبع عارف افندیس شایان تحسینه .

میرآلای متقاعد : امین فیضی

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(رینا ساکن کوتن)

رینا ساکن کوتن چه غلام و چه امیر
و کوبک اهل نیازن چه غنی و چه فقیر

به امید کرمت شام و سحر کریمه کنان
ده کن اظهار حقارت چه کدا و چه امیر

به نظر رحمت تووه له نظر اهل بصر
جمله نزدیک نجاتن چه قلیل و چه کثیر

-- طبع دنیا و کوهواره به بوطفل بشر
شیر خوار کرم تون چه صغیر و چه کبیر

کر میکن له کف بخشش تو هر و کو خاک
ز نور یکن له حوادث چه حریر و چه حصیر.

انجمن ادیبان

بسم الله الرحمن الرحيم

(صدق و سلامت)

علم یقین و حیات سرمد
خوف خدایه و حب محمد

(دلده نالی چون رباب)

دلبرای روی فراق دل ده نالی چون رباب.
به دو ابروی مثل طاق بند جرکم بوکیاب.

یون به بریان توی درونم چاو پراسرین دل زبونم
محبوبا و ابوت جنونم لیم حرامه خورد و خواب.

خواب و خوراکم کرینه رحمة للعالمینه
رحمی که به من حزینه با کوتابی ام عذاب.

با کوتابی داخ و دردم ناله نال و آه سردم
بی اجل وایوتومردم پیمیده جای شراب.

پیم کر مکه جرعه بی می له و میبه مردوده کاخی ؟
هی به حاجت صاحب می ناله بین لاجی حساب.

باله بین لاجی حسابا محبوب روز خطابا
واده کم ازخوم حسابا کمترینم از کلاب.

کمترینم از سکانت از سکان پاسیانت
جان و دل قربان جانت کلرخ رخ آفتاب.

آفتاب شوق عالم سروری از نسل آدم
پورسل توبوی به خاتم ای شه عالیجناب.

ای شه لولاک لولاک توزنور و آدم از خاک
جمله شیخ و ولی پاک یون چه سایه فیضیاب.

یون چه سایه از یقربان محرم اسرار سبجان
قلب غاصیم هاته کریان لم سره دری مال خراب.

مال خراب و غم له دوشم عاشق بی کوش و هوشم
زوخ جرکم خوم ده نوشم کوره آسادل به ناب.

کوره آسا دل به تاہم لت لت جرکہ کبابم ؛
والہ عشق توسو تاوم کوتعمہ حال اضطراب .

احمد کور ہزارہ چاودری لطفیک یارہ ؛
این قدر بی اختیارہ نایتہ حد وحساب .

- احمد کور -

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(ماواى حبيب)

ای قبۃ طیبه کہ دلی حقۃ طیہی

- ماواى حبيبي -

مسکینم وبوخاک عطرنا کی کہ ہاتوم

- بہو بونوہ ہاتوم -

ہرچندہ کہ من عبدم وروزردم وعاصیم

- مامولہ خلاصیم -

قربان بلائم کہ ہلالانہ ہلاتوم

- ہر عوفوہ خلاتم -

ای مسجدو محرابکہت قبلہ حاجات

- بواہل مناجات -

محجوب ہوام وامتہ مشہد معلوم .

- بوراہ نجاتم -

(اوا رویم له لاتان)

رفیقان من اوا رویم له لاتان ؟

سرم قلفسانه بوتیر قضااتان .

بلا ساشار به شارو در بدر بین ،

له دس یاران بکین طی و لاتان .

ملین کلکی نیو روپی جههم ،

سرم قلفسانه بوتیر قضااتان .

سفرمان چونکه کیری هات و نهاته ؛

دطمان بو بکن ایوه و خدانان .

مم سر کرده تان بولشکر غم ؛

ده ترسم من بروم بشکی سپاتان .

اوند ار جوده کالی که جار جار .

بکن یاد محب بی ریاتان .

- نالی -

ای مطلع انوار همو قاضی ودانی

- شمس صمدانی -

وله ذره بی جلوه نه موجود و نه معدوم

- جو یای بر آسم -

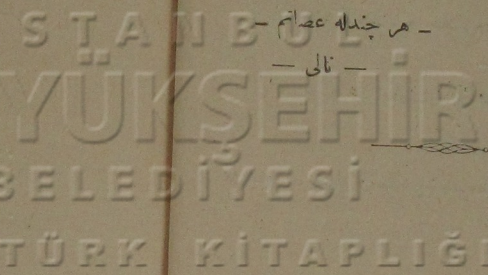
لهم خاک در رحمت بی زحمته نالی

- هر عفو خدای -

حاشا که لبدا بجه سائل محروم

- هر چنده عصام -

- نالی -

(روژجی نبو)

روزی نبو ام دلبره بی رحمة وفا کا .
جاری نبو ام ظالمه شرمی له خدا کا .

حیران اطبا له علاج مرض من ؛
لقمان وصالی مکر ام درده دوا کا .

کاری که غم و درد فراقی به منی کرد
سرما به هتیبو با به دوار شری نا کا .

دیوانه به شخصی که به غیر لب لعلی
وک شاه سکندر طاب آوقسا کا .

تاب و تب آتشکده هجری و کوشم
تزدیکه منیش وارد سحرای قسا کا .

(مکة اخلاف او وعده)

مکه اخلاف او وعده ی که فرموت ؛
دخالت بم که خانه ی صبره کهم سوت .

له رتوت و قوت وک من رومپوشه ؛
که و وصل تویه قوت عاشق روت .

اوه ابو اتوبو پر له خنسنده
که و اشکرده باری کل ده بشکوت .

ده که ی نخچیر صد دل هر به تبری ؛
الاهی هریمینی دست و بازوت .

جه شیرینه خطوط دور لبوت .
بلی معلومه خوشه خط یا قوت .

لم ریگه به تقدیر ازله وابوکه ایسه
پامال حقا بین ورقیب سیروصفا کا .

روح و دل و دین هر سه دم کم بذل و نثاری
کام دل من کرله لب لعلی روا کا .

سردانی له روی عشقی (رضا) لازمه عاشقی
بویار سرو مالی هدف تبر قضا کا .

- شیخ رضا -

(سائل به غنا نائل اکا)

سائل به غنا نائل اکا بخشش کمتان ؟
آل بابا یاخوا نرزی دست کرمتان .

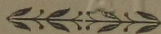
هر چند به مثل خنجر الماسه زمانم
نابری سرموی له ادای شکر نعمتان .

کیرفان کدای کردو ته کان جواهر ؟
اکسیر نثار زرو شهابش درمتان .

ایهون به حقیقت ملک ملت کوردان ؟
شایانه زیارت بگری خاک قدمتان .

انکار حقوقیان له سرام ملته نا کری ؟
آبای فیدون فرو جشید حشمتان .

- شیخ رضا -

STANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

« عشار بون به يك »

عشار بون به يك تاريخه مان درکن به يکجاری ؛
 جباری وداوده و کاکيه کان دايه ربز بازی .
 قسيمان خوارده به روح سه برا که و کورخان احمد ؛
 به کلله ی خوک و شاخ کاوه حور و گوشت مرداری ؛
 ده بی امرو به جباری قطع نسل طالبانی که بن .
 تقو تو قبان که هستاند کولله هروک طرزه داباری .
 سواره ی طالبانی در برین وک رستم دستان ؛
 فراریان اختیار کرد سواره کان باوه یادکاری .
 فراری کا کبی هرنه سه اما کوی ی فلک کریو ؛
 له جرت و پرت اغای داوده و اادات جباری .
 - شیخ رضا -

« فردم امرو »

له کونج بيکسيديا فردم امرو ؛
 ذليل و زار و بی همدردم امرو .
 له سوز عشق و سردی مهر تویه
 درون کرم و آه سردم امرو .
 کواه لاف عشق تویه قربان
 سرشک سورخ و رنگ زردم امرو .
 مکر سردی نسیم وصل اوبی
 مخطرکا دل پردردم امرو .
 صبا نامه ی ذیلی و بیکیس من
 بزه بویار دل وک بردم امرو .
 له عرصه ی وصت او محبویه لسنکه
 خیال وک سواره ی جردم امرو .
 له بو وصل جمال یار (کوردی)
 اگر روح ندم نامردم امرو .
 - کوردی -

«اگر میت له دل در کم»

اگر میت له دل در کم غریب کوی دلبریم ،
اگر ساقی له یادم چی هلاک زخم اذدریم .
به غیر از بوسه لیوت اگر قصد وصال کم
به شعله ی قهر تو یارب سراپا مثل اخکرم .
اگر یک لحظه سستی کم له زیر بار غم عشقت
به مثل پنجره قربان به تن سوراخ خنجریم .
له سر آه ریف اکر بجهت اکر بیم وصف کیسوت کم
به ضرب تیغ سرینجه ی اجل مقتول بی سریم
اگر یک لمح غافلیم له شوق ماه رخسارت
له حشر ابی نصیب جنت وهم حوض کوثریم .
کدایی کوی جانانه به شاهی عالمی نادم ؛
کدایی خوشتره بومن له شاهی کر خنجریم .
الای یاران بلا (هجری) له بونه ی فرقتا اجمار
خلاصه وبی غش و مقبول عالم هر و کوزیم .
- هجری -

«عشق»

کل عالم واپوون سرکشته و حیران عشق
هیچ کس نازانی احوال سرو سامان عشق .
ساحه پیمایان ادراک و کمال عارفان
لنک و عاجزیون ابرطی کردن میدان عشق
گرچه غواصان فکرت غوطه و ربون مدنی
قط نبون واقف له قعر بحر بی پایان عشق .
ساحری و سبحان ز بارالله و لقمان و سطح
خنجر کل علومینک بون و سرکردان عشق .
حافظ و سعدی و نظامی و قیس و جامی و دهلوی
فیضخواه و معرفتجو بون له شاگردان عشق .
خسرو و محمود و فرهاد هر سه شه شهزاده بون
اختری بوشن به عید و چاکر سلطان عشق

شمس و مولانا و منصور که ی به سر محرم ده بون
کر نیا نخواستار دایه ریزه ی نان له سفره و خوان عشق .

زاهد ار خوندوته تفسیر لکلی وجهه
قط مده طعنه له مستی و یخودی زندان عشق .

ملتجی نابی به کس (هجری) له دنیا و آخرت
روژ دیوان خدادست من و دامان عشق .

— هجری —

« شه هر سرز و کشوری »

امرو به دلبری شه هر سرز و کشوری ؛

ساهلسه ده ی بنیره سرت تاج سروری

چهره ت به هه ئینکه له ناو شام طره دا

دربی سحر له برج افق شمس خاوری

غیر کلاسه کت که ها سایه جو به له و

کس لی ندا مقابل تولاف همسری

ناکا کمی به سهل و به مفتی شکار تو ؛

آهوی دیده مست و طبیعت غضنفری

سا شرح وصف تو به چه وجهی بکم ادا

مهرچه خال من هیه دیلیم و برتری .

— سالم —

« جهان ارایمه »

جهان ارایمه اما نهوڪ روت ؛
 هلال يکشبه نا کته ابروت .
 له ليتا منبع آب حياته ؛
 دلی ری طلعت هر سه له کیسوت .
 هوای سبب زخ ای دل مکه قط ؛
 مهیایه له ریتا چاه هاروت .
 کتو غائب دبی تاریکه چارم ؛
 دلی نقطه ای بصره خال هیدوت .
 له باغا غنچه مشق ابو توی کرده
 نخستین گل له خنده ی تووه بشکوت .

- سلم -

« نوبه ی نظره »

له طرف یاره وه نوبه ی نظره ؛
 ای دل آماده به خوینت هدره .
 طبشت پر خوینه به دایم یبیم ؛
 تا ژوت بورک دل نیشتره .
 وزن یك بوسه وجرم سروجان .
 له ترازوی اوا سر بمره .
 بوکی صحبت معشوقه بی
 حاصل هر دو جهان دردسره .
 طالب وصل کسبکم به دعا
 وصلی فردوسه فراقی سقره .

- سلم -

« دویخی نویژ شیوان »

له دوکمی سینه دویخی نویژ شیوان ،
 بیسانی داسفیده ی باغ سبوان ،
 له خوف طلعت روز هر وکوشیت ،
 به روزردی هلات وکونه کیوان ،
 دوچاومن کهوا کیل سر شکن ،
 دهییون آو بحر خوی به پیوان ،
 مکن لومه ی پشیوی دل که امشو
 پشیوا ره لیر برجم پشیوان ،
 شراب امل رمانی له (نالی)
 حرام بی بی مزه ی ماجیک لیوان ،
 - نالی -

« وطایقه ممتازه »

او طایقه ممتازه کهوا خاصه شاهن
 آشوب دل مملکت و قلب سپاهن ،
 صف صف که ده وستن به نظر خطشاعن ،
 حلقه که ده بستن وکوخرمانه ماهن ،
 ترکس نکه و ساق سمن کورته و نوشن ،
 مو-نبیل ورومت کل وهم لاله کلاهن ،
 کازار درودشتن و علمسان بهشتن ؛
 آهو صف و آتش به کف و تیز نگاهن ،
 صحرا به تجلی ده کنه وادی ایمن ؛
 قامت شجر و مظهر الطاف الاهن .

که طاوس و که کبکن و که بوقلمون ؟
که شعله و که آتش و که دود سیاهن .

لایق به بدن اطلس و اخضر که ده پوشن
نورسته گل و بسته لکل دسته کیهن .
بو سیر خرامیدن او سرو قدانه ،
سوقی له طابدان و همو سالك راهن .

- نالی -

اوطاقه ممتازه عسکر حکومت بابانه که له زمان
احمد پاشادا تنظیم و تنسیق کراون .

« تافلک دوروی ندا »

تافلک دوروی ندا و صد کوکبی آوانبو ،
کوکبهی مهر مبارک طلعتی پیدانبو .

نانکریا آسمان و تم ولانی دانکرت ،
کل چین آرانبو هم ایو غنچه وانبو .

تا چن پیرانه سه اصل درختی لاندان
فرع تازه خرم ورز و بلند بالانبو
تا ایماکان نیه نه صدر تحت آخرت
احمد مختسار ایبه شاه تخت آرانبو .

پو نشیاط مرغ روح ار که عالی فطرته
چیکه بی خوشتر له روضه جنت الماوانبو .

وك قیاسی که مثبت بی نتیجهی بدیهی
حمد لله شه که عالی جا بو خالی جانبو .

شاه حجاج (نالیسا) تاریخ جم تاریخی به؛
تانیلم عصره دا اسکندر حجاج نبو .
- نالی -

او تاریخه درحق وفات سلیمان پاشا وجولوس احمدپاشایه .

مجموعه کتب خطی

(خدا وقتی که حظکا)

خدا وقتی که حظکا بنده ییک خوی بکا خوشنود
اهریکه دوره وه بوی دی به پیی خوی شاهد مقصود .

له هندستانه وه شش مانیکری تاخاک کوردستان
خدا شیخ احمد هندسی روان کرد بوملا محمود .

ملا محمود زنگنه یعنی قطب دأرهی ارشاد
له دوری هرقدی هرپانک یا هودیب و یا معبود .

له پاش او ارشد ارلادی شیخ احمد له جی دانیشته ؛
یعنی وك سلیمان جانشین حضرت داوود .

به رحمت جون اوان بابی شه وه سر بخت اورحمان ،
خداات بم ای نتیجهی خادان احمد ومحمود .

نتیجه مقصده تالی و مقدم شرط تحصیلن ؛
 اوانهی بویه ایجاد کرد خدا تام بی موجود .
 امستش شیخ علی بالانشین اوج ارشاده ؛
 اویش وک باوک ویاپیری له زمردی اولیا مبدود .
 رضاش له و تسلا به بی بخشه یاربی که قط نابی
 کل بی خار و بحر بی بخار و آتش بی دود .

- شیخ رضا -

(برازا عزیزه کم)

روم کرده بزم خاص برازا عزیزه کم
 امشوبه صد تواضع و اخلاص و سرکزی .
 نوایم له درز قایبوم خوی و تابعان
 دونیشتون دورزه له دورهی خلهی کنزی .

کوتیان تمی کراوه به مخصوصی قایبوان
 خوی کرد به تیره ترک و کوتی کیم بیلیر سزی .

پیم کوت منم فلاته کم عامه شیخ رضام ؛
 بلمزمیسین خیس افسندی دیمک بزی ؟

وقتی کلام معامله زایم غرض چیه
 درحان کرامه پانسه وه اما به عاجزی .

- شیخ رضا -

(برخه نیری)

قومه کان به و زانه واحکمی له سر بحر و بزه ،

برخه نیری کر نه نیری هرکمی صاحب مره ،

دیم به کثیا دهی درم کرفی المثل شیر تره ؟

باقومیت و نزان ام همو شور و شره

کشت له سر بزنی شل و کاوری کرو برنجی لره

- شیخ رضا -

(هاتوته کوشی)

مکر نالین من هاتوته کوشی

که وا کردوبه ترک سرخپوشی .

بهار گلشن حسن و جماله

به سوخهی سوز و نیتای ساده پوشی .

خلات دلبری و شوخی که ده درا

له پاش یوسف مزین بو به دوشو .

فلک توش عاشقی وک من که امشو

خربک ناله و کربه و خرووشی .

مده و عظام له توبه ی عشق و اعظ

اگر صاحب کمال و عقل و هووشی .

له من بد تر دهی زاهد اکر توش

شراب دست محبوبی بنوشی .

غرض بو فوت (کوردی) بوکه فوتا

ایتر بوکی به نازو خود فروشی .

- کوردی -

(روح شيرينم نهات)

چيشتم امرو زهرمار و روح شيرينم نهات ؟
 زخم كوئتم هانم زان و مرهم برينم نهات .
 غم سري ليدام و يارم قط سريكي لي ندام ؟
 صبر و هوشم رر بوه غارتكر ديم نهات .
 دل ده سوتى چين به چين ده شيكته سريك و ك فتر ؟
 صاحب روى آفشين و زلف چين چينم نهات .
 من غم خوار دو غميش خون جگر مى خوارده وه
 بويه كرام چند به چند فرميسك خوبينم نهات
 ديده و ك هور بهازان خون ده كر ييق و صدای
 بيكئين غنجه نوسبزه برزينم نهات .
 كوى سرم چوكان محنت دايه برخوى راي رقاند ؟
 العجب بو شهسوار خانم زينم نهات .
 كوئتمه وقت تزع و غم خستوميه حال غم غم
 (كوردى) بيكس يوم له هيج لاني صدای شينم نهات .
 — كوردى —

(درون زامداره)

درون زامدار و دل غمكته بي تو ؟
 سرم كيترونم بي تينه بي تو .
 خوم بي هوشى به بر كم پلاسه ؟
 خورا كم خوينه شاديم نينه بي تو .
 جيگم سحر ياه و حشيم يار و هاودنك ؟
 درك فرش و كوچك بالينه بي تو .
 سرم سمطور و سينم چنك و دل دف ؟
 خفت يا ر و مقام نالينه بي تو .
 رقيب روئرش واشك ديده سویره ؟
 حيات تلخ و اجل شرينه بي تو .
 زمستان مبله كهى يازم برا كم
 بهاز عمر و دين هاوينه بي تو .
 اوامن بوم به شاو سلطان و والى
 نوخوا سا كا كه كيانى ژينه بي تو ؟
 — كوردى —

(حساب نفحہ زلفت)

حساب نفحہ زلفت لکل مشک خطا نا کم ؛
خطا نا کم صبا شہ اہدمہ تشبیہ و ہانا کم .

لہ درج سینہ ما تا کوہر یاد رخ توی
ابر شعلہی اوا شب تا سحر میل چرانا کم .

لہ سحرای شورہ زار عشق جانانہ کیسا ہی کم ؛
بہی باران انظارای ابد نشو و نما نا کم .

بزائم کر لہ قبرا بوی دم تیفت لہ خاکم دی
ہتادہ مرہم لہ دنیا زخم خونینیم دوانا کم .

لہ عجرانا سحر وقتی فنسافی السور چہرہ مت بی
لبر طاق بروی تورو بہ محراب دغانا کم .

(خار محنت دنیا)

بدل کہین بالہ نشئی بی خار محنت دنیا ،
(الا یا ایہا الساقی ادرکنا سماً و ناولہا .)

محبت زور بہ آشوبہ یہ پہلی تی ممکن یاران ؛
(کہ عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلہا)

کہاد صیجدم افشان دہکا کیسوی بر چی
(زتاب جمد مشکینش چہ خون افتاد در دالہا .)

دلاہر چہ بلی لاصح لعلیک وید بہ جی بینہ
(کہ سلاک تی خبر نبود زراہ و رسم منزلہا)

محل رسالت دنیا رفیق امروز و فردایہ ؛
(چرس فریاد میدارد کہ بریندید محملہا)

KEMAL SALİH SEL
Tarafından Atatürk
kütüphanesine bağışlanmıştır.

له ییم موج دریای اهل دل زاهد خبر دارین؛
(کجآدانند حال ما سبکباران ساحلها)

قصه‌ی من شهرهٔ تمامه تازه بی پوشم؛
(نهان‌کوی ماندان رازی گز و سازند محفلها)

وصال دلبره (سالم) معظمتر له هر مطلب ،
(متی ما تلقی من تها دعا دنیا و امهاها)

سالم

(غیغب و خال و اب و طره)

غیغب و خال و اب و طره یار
سابل و سید و بنفشه و کلنار .

تاله لای یاره فرحنا که دلم .
جی‌ای که کز ااره به بی فصل بهار .

کر چه آینه ده بی تیره له آه ،
آه آرایش به چهره یار .

و ک کسبکم له جنو نیازی عشق
بیته در مفضل و رسوا له قمار .

— سالم —

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

ATATÜRK KİTAPLIĞI

(نمردم من اگر اجماره بی تو)

نمردم من اگر اجماره بی تو
 نجم شرط بی هتا او خواره بی تو.
 درونم خالی په وک نی ده نالی؛
 هواریک چه پر هاواره بی تو.
 بناییم کویره هلنایی به روی کس؟
 مژمه یک دلی بی بزماره بی تو.
 قسم به و شربت دیدار پاکت
 شرابم عین زهر ماره بی تو.
 له کن توخار و خس کلزاره بی من؛
 له کن من خرمن کل خاره بی تو.
 له لای من باوجود ناس واجتناس
 کمی تیدانیه ام شلاره بی تو.
 هو روزی له تا و هجران امسال

تتمام مردن پیراره بی تو.
 هتا توم آشانابوی اشنابون
 امیسته موبه مو اغیاره بی تو.
 له حسرت قد سروت چاو (نالی)
 دوجوکه بلکه دو رو باره بی تو.

— نالی —

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(تشریف نو بهاره)

تشریف نو بهاره که عالم دکا نوی ؟
 دل چونکه مثل غنچه به بویه ده بشکوی .
 لم وعده خوشه دا کل وکچره تیکن ؟
 یکرنگ و متحد به دل اما به تن جوی .
 لم خوشی به که هیزم مطبخ سوز بوه
 ماوم عجب له دیده صوفی که ناروی .
 تپ شکوفه خیمه هلاک اهر طرف ؟
 یاشاه نو بهاره هیلداوه هو ردوی .
 دنیا که کلکی بوه قربان اتوش وره
 طالب به کل به قیدی چیه کل کلی بوی .

تالی

(دارالملک بابان)

له فکرم دی سلیمانی که دارالملک بابان بو
 نه محکوم عجم نه خزه کینر آل سامان بو .
 لبرقایی سرا صفبان ده بست شیخ وملا وزاهد ؟
 مطاف کعبه بو از باب حاجت کرد سیوان بو .
 لبرطابور عسکر ری نبو بو مجلس یاشا ؟
 صدای موزیقه و تقاره تا ایوان کیوان بو .
 دریغ بو او زمانه او دمه ارعصره اوروزه
 که میدان جرید یازی له دشت کانی اسکان بو .
 به ضر به و جمله بی نفیسی تسخیر کردو تی هلاک ؟
 سلیمان زمان راست دوی باوک سلیمان بو .

عرب انکار فضل ایوه نامک افضلن اما ؛
صلاح الدین که دنیای کرت له زمره ی کورد بابان بو .

قبور پرله نور آل بابان پرله رحمت بی ؛
که باران کف احسانیار وک ابر نیشان بو .

که عبدالله پاشا لشکر والی سنه ی شمر کرد
رضا او اوقته عمری پنج وشش طفل دیستان بو .

- شیخ رضا -

(دل غمگین وچاو پر له کریان)

یار دل غمگین وچاو پر له کریانی دوی ؛
آری آری کل له باغان آو بارانی دوی .

هرکس روی نو ده بیتی خوی به قربانی ده کا ؛
چونکه ابروی تو هلال عیده قربانی دوی .

آو له چاو ام به خوردی و آ کر دل تا کور بتهوه ؛
ام تنوره هه بد به تاره آو طوفانی دوی .

عشق سلطانیکه هرکا رو له ویرانی بکا
آه سرد و اشک گرم و حرک بریانی دوی .

دوره له تو دل هنده بی آرام و بی حال که وتوه
ای مسیحایی نصر له و لیوانه درمانی دوی .

روم او از رد بو و کو پایز له داغ عجرتو ؛
عشق ایستاکه له من سیل بهارانی دوی .

- -

(حوشه بیکم هیه)

حوشه بیکم هیه به قدر ای ؛
روژ علاجی ده کم پیشو ده پی .
منفذ و درز آودزی هر چند
دهی کرم دهی وتم به دست و به پی .

شوکه هات دم ده کاته وه وک هار
وا درانم سکه و به من ده جی .

- شیخ رضا -

(ماینه کویت)

ماینه کویت جاران که ده تکوت روتی روت آهوه .
ایسته هستانی له سر آخور به یا هو یا هوه .

قط له یک قاصناق کمی جونادی و هشتالره ؛
سال دوازه می مانک سواری تا بم وهر ماندهوه .

کر به آوزنکی پراسوی امسر اوسر هسلدیری
هسنده نابزوی بزانی ماره یاخو سردوه .

خاون پیشوتی نازانی که تاریخ و سنه ی
چنده اما من له پیران قدیم بیستوه .

وقتی نادرشاه هجومی کرده سر اقلیم روم
تاده کویا او له زک دای خروچی کردهوه .

- شیخ رضا -

(رفیق کونج محنت)

رفیق کونج محنت عاجزن هرشو له نالیم؛
 کر بزانی لبر ایشاو موج بحر اسریم .
 اگر چه روز وشو مشغول نغمه‌ی مطربم اما
 له غم خالی نیه سانی دله‌ی محزون و غمگینم .
 اگر ممکن بی وصالم که من مردم وصیت بی
 له باتی قوم و خویشانم له سر میتیم بکا نیتم .
 شهید عشقم و ممشون و کفتم بومکن یاران؛
 گواه حشره بودعوای شهادت برك خونیم .
 له برده‌ی طاهری کرنی صدای واه عاشق یارم
 ایتر حاجت نیه بینن ملا بو وعظ و تاقیم .
 عبت محبری ملائک دین ده برسن اعتقادام
 که قادر خوی دزانی من له سر کام مذهب و دینم .

(به غایت دلپریشانم)

فلک رحمی به حالکه به غایت دلپریشانم؛
 رهنده‌ی زید و مسکن دور له یار و قوم و خویشانم .
 ده لین مهمانپزیر و دانواز و صاحب اکرامی؛
 ده سا بو کیته و امن بی توا و درویش و مهمانم .
 چه منت کر نوازشت و تعارفک‌ی لکل منعم؛
 به من فرضه که روت و مستحق خیر واحسانم .
 عزیز و خوشه و بست کل عالم بوم امستیا که
 غریب و بیگس و تنهانشین کونج محرابم .
 لبر جور و جفای یاران نیه ناله و فغان من
 هلاک لوم و طغنه‌ی ناکس و خنده‌ی رقیبانم .
 اگر (محبری) ده برسن مذهب و بیرو طریق من
 عزیز مولامه قادر بیرمه محموده سلطانم .

- محبری -

(امان مردم علاجی)

امان مردم علاجی ساله ری ی پشمبرا چاری ؟
 وصال یاقتل یانسکین لهسه بوم بکن کاری .
 وها سوناوم اصلا تاب فریادم نما ساده ،
 رفیقان نیوه سوتن ایوه نامرد عرضی هاواری .

له کونج سینه دنک های وهوی دل دی بهجزونی ؟
 ویران بی نمدی ساتی لی نهی ناله ی برینداری .

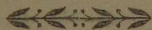
الای هرکس ده جم منم ده کن خوت بوچی رسوا کرد ؟
 دریغ کوا حالزانی ربی توشم بینی بیماری .

لهزیر بار غما وایشان صبرم ریشه وابستا که
 فراق یار لبر آخر شری لیم بو به سر بازی .

صبا یاران مجلس کر هواله ی من بیرسن لیت
 بلی کیشایه میخانه دوچاو بیچوه عیاری .

درو یاقتوت ده باری لهم کلام شیرین کوردی ؟
 دریغ کوا له دنیا دا قدر دانی خریداری ؟

- کوردی -

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(میرزا وره لیم لاده)

میرزا وره لیم لاده دست من و دامانت ؛
 این مه لیم نک یم یکدفعه به میدانت .
 تو قازی و من شاهین مقرینه به دورمه دا ؛
 نک حمله برم کبرکم چسکی له چیقلدانت .
 من طغزل و توصوه قصدم امه ته ناکاه ؛
 مخاب لبرت کبرکم درچی له عقب جانت .
 من شبرم و تو گاوی شراری و نازسی ؛
 چستن کم و بشکینم وک فی همو اسقانت .
 بو من قلمه زره بو تو سپره دسکا ؛
 بو مجر به بالهستم یک حر به له قلغانت .

(لطیف و سروقد وکل جینی)

لطیف و سروقد وکل جینی ؛
 حریف و دلفریب و دلشینی .
 لکل هر برترین شوخی جد کدی
 به هر آتی له حسنا به قری .
 خریک دلوژی دشمنانی ؛
 لکل یاران یکدل هر به کیفی .
 به جویری بی حسابا و لطف اندک ؛
 له صد لازهر و یک لانا کینی .
 ده کا تسخیر دله العل لبوت ؛
 سلیمان حشمت و صاحب نکینی .
 - سالم -

نوك قلمم نیزه وك نوك دروش تو ؟
 سوهاتزده به فكرم وك كازن برانت .
 رنگینه هموشعرم وك نقش تكلتوی زین ؟
 مضمونكشه فكرم وك قلاپ درومانن .

— سلم —

او شعرانه درحق میرزا سسلیمان سراجیه .
 (شرح غم)

بیم رقم کم کرله شرح غم کمی
 ماتی ده کبری ضمیر عالی .

یتسه یادم هر سحرکه روی تو
 دی به سرروما له هرچاوم بی .

جاومن مخفی ده ریزی اشک سور ؟
 تانزانی درد دل ناخجری .
 تا به کی لم کاره کوتاهی ده کی ؟
 ای طیب درد کاری مرهمی .

بند دیو بختنه کاووس دل ؟
 ساله وصلت بونجانی رستی .

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(بابل طبع)

بابل طبع اواديسان نسا خوانی دهکا؟
نکته سنجی بذله کوی عنبر افسانی دهکا .

هرکمی اظهار دانائی بکات و مقصدی
خود پسندی بی یقین اظهار نادانی دهکا .

ضابطهی طبع سواری ادعای شاهی هیه؟
مختتم دیوانه دعوی تحت خاقانی دهکا .

شاهد فکرم که بینه جلوه گاه دابری
شاه خسرو روح شیرینی به قربانی دهکا .

نوک خامه‌ی من که بینه معنی آرایی کمال
خط به خط اظهار نقش و صورت آرایی دهکا .

بومن پرغم چه حاصل طرف باغ؟
خاصه کلاشت چمن بو بی غمی .

دیده نایینی به غیر از زلف یار؟
هر طرف وک حال سالم درهمی .

— سالم —

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

خاطر يك شوخ و خوش و بی غم و جم جم هیه؛
ایسته بوزلف کسی مشق بریشانی ده کا .

اوکسه تحدیث نعمت بی مراد و مطلبی
مثل نالی امتثال امر بزدانی ده کا .

— نالی —

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(جسته خستهی درد کرمام)

به هاوین جسته خستهی درد کرمام ؛

به زیستان دلشکستهی برد سرمام .

له هیلاهی زمیندا وک شتر مرغ

من قدس آشیان بی مال و پرمام .

له قرب قاب قوسین دو ابروت

من اداچه دور و دریدر مام .

بلا کردان بالات بی اکر چوم ؛

فیدای هندوی خالت بی اکرمام .

له دارالمام تحصیل معارف

وگور نالی چه ول و بی خبر مام .

— نالی —

(فتوحات کاشفی)

بنواره نو بهار و فتوحات کاشفی .
 کازاری کرده وه له دمی غنچه پیکسی .
 هر دارو بردو هر یکی رنگ خلایبی .
 هر جود نو بهاره که عالم ده کا غنی .
 خارای سوزو - سوری بر کرده جبل
 دامینی ورد سوره که دستم به دانی .
 نرم هزاره قلفر اغساره دهر گل ؛
 صوفی برو به به درک توله ایمه نی .
 دیسان له بکره برده کلچین و باغیان
 بلبل کساری کرت و دل غنچه راجنی .

- الی -

(دمت سایینه قربان)

که توی قبيله دمت سایینه قربان ؛
 له سر قبيله دلم مشکینه قربان .
 وره بنواره دو دست حتاییم ؛
 ختایی چه هو خو خوینسه قربان .
 شقه که غیر حب توی تیدانی ؛
 به دست خوت دلم در پینسه قربان .
 ابو خلتی خلاتخشان رچی ؛
 خلات من هو هر جوینسه قربان .
 و سوری چاره کانت نانویی ؛
 به نالی فتنه بس بنوینسه قربان .

- الی -

(عشرت جاف)

خزمینه مدن نخبه اکل عشرت جافا ؛
میر واله پختی جا که به کثر قله قافا .

کی بی له دلیران عشایر که پختوی بی .
وک تیر اجیل نوك رم جافی به نایفا ؟

خوزریز وشکر بیز وتو مند وعد وینده ،
کامیان کنه وک شیره له میدان مصافا .

چونکدر بن ورد ودرشتیان هموچنکین ؛
می ساریه نشئی چه له دردا چه له صافا .

وا بی غم و پروا ده چنبه عرصه هیجا
توناجی اسر دوشک بوکی له زفافا .

بأنون الی الحرب صفاراً وکباراً ؛

یسعون الی الحرب ثقلاً و خفافاً .

عثمان بکیان میره که او وقتی بلی دهی
دینه حولان هر و کو حاجی له طوفا .

خواهم زخدا آنکه شود دشمن جاهش
توته له دسا دس له ملا مل له طسافا .

لطفی بکه بانسیخ رضا بیتوه کفتار
حیفه برزی تیغ مجوهر له غلافا .

— شیخ رضا —

(استریک روت وقوت)

میر به صدنت هانردی استریک روت وقوت ؛
 چواربلی سست و سق اندامی هر وک عنکبوت .
 خاونی آلیکی نالیم بی نداوه مطلقا ؛
 داوییی اما وکریستومه قوت لایموت .

یشتی ریش و شانی زامدار وجدو بو ناعلاج
 چند قروشیکم هو بوم دا به نوت و عزروت .

سید فتاح مهترم روزی به حجت لئی نوی ،
 کلکی درهیناله بن انجابه عاسم کوی ی بزوت .
 کرچه ناتوانی بیروی هند لروکم قوتیه ؛
 دنکه جریبکی نشان دهی تا قیامت دی له دوت .

پوش له لای حلوایه حتی کرپلوشی چسک کوی
 پای دده لولی دده قوتی دده وک زیره حوت .

کر قلوبی ام اجنه ی نیره چار نا کری بکر
 شیخ رفای علاجیکا به اسمای جاجلوت .
 صلحت وایه هتا بخوار دووم بی نیرموه ؛
 زور ده ترسم دفعه بی قوتم بدا نکا به قوت .
 - شیخ رضا -

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(کله شیر)

کله شیری به رضا لازمه کرما شسانی ؛
زیرک و چابک و دمکرم و در و شرانی .

کله شیری که قبی کرت له بنا کوی کله شیر
پر بدم بی بچری هر وک سک هورامانی .

کله شیری که اگر شیر نری پته مصاف
رای رفینی به شقی مثل کرتالانی .

به دریزی و کو مولان بکه کدی میربیات
به جسامت و کو کویخازله کدی بیانی .

ای تقیزاده بنیره کله شیریک وها ؛
بورضا کدی سک کدی قاپیه کدی کلانی .

- شیخ رضا -

(بریندار خدنگ چاوتوم)

چاوه کهم خومن بریندار خدنگ چاوتوم ؛
زار و بیمار و گرفتار کمشد داوتوم .

ویل و سرکردان و خسوار و عاجز و آشفته حال ،
دل به تالانچوی - پای کاکول تیک آلاوتوم .

کرده برسی داد و کریان و فغانت بوچیسه ،
راسته غلایز مرده نیم اما جگر سوناوتوم .

صدکه تو فکر اسیر خوت نیه اما امن
خواه زانی خوکه روز بی خورد و شوی خاوتوم .

من لبر پیری قدم خم نبوه کرباور ده کدی ؛
قد خمیده ی فرقت بالای وک لاولاوتوم .

(به قربان سرت یم)

جاناورده ام جزئه باقربان سرت یم ؛
 بو تیر قضا ی چاو حسودان سرت یم .

شادن له تمانسا و نظرت محرم وانگار ؛
 مروت نیه تنها هر امن در بدنت یم .

رضیم بدیم هر وکو خاک بر پیت بی ؛
 شاید کله ری مدرسه دا ره کدرت یم .

توبه و دورخ خوتوبه شاها وکو فرضه ؛
 دایم که له پیش اسپه که تا وک نفرت یم .

ارخشمه وگر لطفه به هجری نظری که ؛
 قربان غضب کرن وکوشه ی نظرت یم .

- هجری -

قاتل من کس نیه بوخسان ناحق بوچ بکم ؟
 من نهید خنجر مژگان نازه ساوتوم .

هر کسی عبید و مرید مرشدیکه سا امن ؛
 هر وکو هجری مرید و جانفدای هاو ناوتوم .

- هجری -

ISTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(هاوارچه مظلوم)

به دست ام چرخ کچر قناره وه هاوارچه مظلوم ؟

چه مالوران ورنجورم چه مهموم چه مغموم ؟

نیسه ممکن له دلدا ذره شادی چه خاکی کم ؟

مگر روز ازل غم بو به روزی و رزق مقسوم .

له مکتوب زمانه کرجیه زور و قسه نظر بزم

نیو حرفی به غیر محنت و داسردی مفهوم .

علاومی درد دنیایی له لایکیکه وه خدیمن

کرفتار رقیب شوم و بدر کردار و مذموم .

هتسا دهرم بلا مشغول آه و شین و زلاری م

که دنیا وایی طالع وایی دشمن وایی مدوم .

(نکتهی دمی)

نکتهی دمی مخفی له فلاطون خیاله ؟

سریکه به صد فلسفی ایضاحی محاله .

من سطحی ام علمه مه له و وقته وه قربان ؟

نوخیز خطت حاشیه فن جماله .

یروانه صفت دل به چرای عارض یاکت

سر باخته و سوخته بی پرو باله .

سرمست و بریندار مژه و چاو خساره ؟

ماتزده و ووشیفته پرچم و بخاله .

آهی که غلام و خدمت حضرت یاری ؟

نالی بخزه کویته وه وک حلقه له ناله .

- آهی -

(خدا هلنا کری)

خدا هلنا کری چارم ائنده شیت و شیدایم ؛
 له مابین خلافتدا وها مهتوک ورسوا ایم .
 کلی دقمه . دلیم بیم دل بکورم . خوم لهوی لادم ؛
 له دوری دا خریک ماوم . بلا و اچا که یکریم .
 چه انصافیکه ای نی قامت و غنچه ذهان و شوخ
 و کو بلبل همیشه هر به هاوار و به غوغایم ؟
 هتا که ی ساز قوم بخت دوریت بچیزم من ؛
 به شیتی ویل و سرکردان دشت و کبو و صحابیم .
 ده بی آهی له جزن و وصل دلبردا به قربان
 قد باریک و لیسو آل و چاو مست و شهلایم

- آهی -

(احمد پاشا)

امه سه روزمه که حیران و پریشان ده کریم .
 کیم هیسه غیر ولی نعمت فرخنده تبار ؛
 یعنی همنام بی حضرت احمد پاشا
 فخر دین کان جیسا بحر کرم کوه وقار .
 مدحی احسانی بکم حلمی بکم عدلی بکم ؛
 به خدا خارجه اوصاف حمیدی له شمار .
 طبع حواد کریمی ، و کوقا آنی دهلی ،
 زر به قطار همی بخشد و اشتر به قطار .
 کف زر بخشی که وا منبع در و کهره
 مثل بجزیرکه که نه ساحلی بیت ونه کنسار .

تافلک دوره بدات و بکری شمس و قر
 تا وکو دین وده چی بیت و بیچی لیل و نهار
 به مرادی بکری شمس و قر چرخ فلک ؛
 ظفر و فتح قرین ، بخت معین ، طالع یار .
 - شیخ رضا -

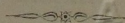
(نوتنه کئی پیشمه)

نوکنظری درحق من ایسته که اگا ؛
 من ماوه هوای صحبت تومهرله دعاغا .
 بو نوتنه کئی پیشمه و شاور و شیتنه
 شیت بوم و نهات وقته دلم درچی له داغا .

ری ی نوتنه که باجکیری اکر زورده ده فرموی
 ری ی خاصه به شوخالی به بابی به بلاغا .

- شیخ رضا -

(پیشمه) (شاور) (شیتنه) . امانه اسم دهاتن .
 (خامه) اسم نهره .

STANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(ده کم شین)

له هجران کل سورم ده کم شین ؟
ده ریزم دمبدم فرمیدم خوینین .

له بازار غم عشق کلیدا
تلف بومایه عمر و متای دین .

بلیسهی آکر کورهی دروتم
ده پیکه قرص ماه و عقد پروین .

همو عالم له مالهی من به تنک هات ؟
لبو بختم ده تیرن لمن و نفرین .

وها دردم کران و سخته ، بومن
فلک ده کری لائک دینه نالین .

- خسته - (؟)

(مایه کهی کویخا علی)

کی چوزانی کوجلهی سعتی شکاوه یا ملی :
واله حال حالولادا مایه کهی کویخا علی .

چوم بزاتم مایه یاخو مردوه وقتی که دیم :
شاه ماری سسته نابزوی رک قاچ و قولی .

دام به سر خودما کوتم واحسرتا بوماینه کویت ؟
دک به میراتم کوی دسبند و هوسار و جلی .

نبض وقاروروی اکر صد خار نمشا کا حکیم
دردی نازانی چیه حتی نکا بین سلی .

- شیخ رضا -

(دل له محنت کبله)

۱

دل له محنت کبله ریم کن باله غم درچم له شار ،
امرو روژ بکه له جمع مردمان بکرم کنسار ؛
دسته اژنو دانیشم بیچاره وزار و تزار ؛
موسم عیادت وما نومید از دیدار یار ؛
عالی درعیش و نوش وما و چشم اشکبار .

۲

ای رفیقان بین به مردی چار ام بیچاره کن ؛
غریق لجبی ژرف و دردم الم دمه سرتابدن ؛
نو نهال شادمانیم بو نجی ساریشه کن ؛
هرکمی بایار درکشت کلاستان است ومن
زاشک سرخم شد کنار از داغ هجران لاچار .

۳

ام جهانه خله بو مردم ولی بو من سقر ؛
عمر شیرینم به تلخی چو لبر طول سفر ؛
قط له مدهی عمر خومدا هفته بی نمدی حضر ؛
سینه سوزان دلفروزان کوچه کوچه در به در ؛
کس مبادا همچو من آواره از دار و دیار .

۴

لهو دمه تاحال له داو دوریا کوتومه بنسد ؛
نیمه فارغ بیم به آنی قسط له آفات و کزند ؛
روژ وشو مشغول ام ذکریم به آواز بلند ؛
بی نوا و دل پراز خلا و غریب و دردمند ،
دست بر دل سربیمزانو چشم دره دلفکار .

۵

دیشه گویم دایم به زاری ناله محزون دل ؛
 بی قراری واضطرابه سال ومه قاتون دل ؛
 دایمی کاخ مراد و تیکشکا استون دل ؛
 بکریه جویی شد زهر چشم روان از خون دل ؛
 عاقبت کردم دوا داغ فراق سر چنار .

۶

کس بی سالم له دنیا دا و کومن توش درد ؛
 بی نوا کوتومه غربت ناتوان و رنگ زرد ؛
 شعر مولانا ده خونیم هلاک کیشم آه سرد ؛
 خالد کریمی دیوانه و سحر آورد ؛
 توکیسا و کابل و غزنین و خاک قندهار .

- مولانا خالد - سالم

(حارث)

۱
 ای حارث اگر دولت وجه وحشمت بو ،
 در و کهر و اولؤل و اعل و درمت بو ،
 خوبان سیه مو و پری رو حرمت بو ،
 هر چنده که عمر خضر و جام جنت بو ،
 چونکه املت زوره چه عمریک کت بو ؛

۲

گاهی به دعا رو ده که به قبله حاجات ،
 گاهی له رعیت ده بی به مرک مفاعات ؛
 ما که ای له دلا قیط به اید فکر مکافات ؛
 ای جامع دنیا و قیامت به خیالات
 او روزه که زویی نه اوت بو نه امت بو .

۳

ای منکر افسرده ظالم دل وید ذات ،
 وهی زاهد باطن بد وظاهر به عبادات ،
 بی تربیت مرشد و بی طی مقامات ،
 دویچی چه بوده تدا به زبان لاف کرامات ؟
 امر و ندمت بو نه دمت نه دمت بو .

۴

اول فرحی دا فلك آخر غمی هینا ؛
 کم بوله دهن خنده و دل مانی هینا ؛
 باقل دم مرکه که هتاست کمی هینا ؛
 عمرت نفسیکی که همو عالی هینا ؛
 بمره له غمیدا که همو صرف غمت بو .

- نالی -

(قربان توز ریگه تم)

قربان توز ریگه تم ای باد خوشمروور ؛
 ای بیک شاره زاله همو شار شاره زور ،
 ای لطفه کهت خفی وهوا خواه وهمدم ،
 وهی سروه کهت بشارت سرکوشه حضور ،
 سوتا رواق خانه صبرم درو درون ؛
 نهی ماوه غیر کوشه ذکر یک یا صبور .

هم همعنان آهم وهم همکاب اشک
 رحمی بام آه و اشکه بکه هسته بی تصور .
 وک آهه کهم دوان به هتاخاک کوی یار ؛
 وک اشکه کهم روان به هتا آو پرد سور .
 بهو آوه خوت بشو له کدورات سر زمین ؛
 شادین به وصل بیکدی که توی طاهر او طهور .

اجسامی مویسته ناده کی به عین سر چنار ؟
 او بک خوش که پرله چنار وکل وچنور ؟
 چشمیکه مثل خور که له صدجی به روشی .
 فوران نور صافه له سر برد وک بلور .
 یا عکس آسمانه له آویندها کهوا
 استیرم کانی راده کشتی وک شهاب نور .
 یا چشمه سار خاطر پر فیض عارفه
 ینبوع نوری داده رژی له کیو طور .
 ده مکوت که چاو خومه اکر بکره جوی اشک
 نبوایه تیژو بی نمر وکرم و سوسور و سوسور .
 داخل بی به غیر سارای خاک و خورل
 حتی نکلی به شار استلیمانیا عبور .

یعنی ریاض روضه که تیسدایی چند دی
 مشکین دمی به کا کل غلمان وزلف حور .
 سیری بکه له برد و له دار محله کان ؟
 دوری بده به پرسش و تفتیش خوار و زور .
 داخو درونی شق نبووہ برد سرشقام ؟
 پیرو فتاده تن نبووہ دار پیر مصور ؟
 آستهش به برك و باره علمدار شیخ اباسی ؟
 یا بی نو او برکه کراوہ به شخص عبور ؟
 آیا به جمع و دائره به دور کانی با ؟
 یاخو بووه به تفرقه شورش نشور ؟
 سیوان نظیر کنبد کیوانه سبز و صاف ؟
 یاخو بووه به دائره انجم قبور ؟

ایستهش سرشک عشقی هیه شیو آودار ؟
یاخو بووه به صوفی و شک له حق به دور ؟
داخو درونی صافه کوره ی ماوه تانجه رو ؟
یاخو اسیر خاکه به لیلی دهکا عبور ؟
سیر یک خوش له چیمین ناو خانقا بکه ؟
آیا ربیع آهوه یا چایر - تور ؟
سبزه له دور کل تره وک خط روی یار ؟
یاپوش و سکی زوره و کوریش کا که سور ؟
قلبی منوره له حییدان ناز دار ؟
یاوک سقر بره له رقیبان لند هور ؟
دسبندیانه دین و ده جن سزور و نارون ؟
یا حلقه بانه صوفی ملخوار و منده بور ؟

میلی بکه له سبزه درختان مدسه
اوراقیان مقدمه شینه یانه سور ؟
حوض پری که نایب دیدی منه لوی
لیلاوی دانهاتووه وک سبیل شیوه سور ؟
چای بخه له سبزه سیراب دائره
جی ی جلوه کا جاوه کهمه زمه یانه زور ؟
ایستهش کنار حوشه که جی ی بازو کوشکه ؟
یاری ی تیدایه یا بووه ته معرض نفور ؟
تو خدا فضای دشت فقیمان امیسته کاش
محشر مثاله یا بووه ته چول سلام و تور ؟
واصل بکه عبیر سلام به حجره کهم ؟
چی ماوه چی علوه له هیوان و طاق و زور ؟

زارم و گو خلال وضعیفم و گو خیال ؟
 آیا ده کومه زار و به دلدا ده کم خطور ؟
 آیا مقام رخصته لهم پینه بیوه ؟
 یا مصلحت توقفه تا یوم نفخ صور ؟
 حالی بکه به خفیه که ای دار سنکندل
 نالی له شوق تویه ده نیری سلام دور .

— نالی —

(جواب)

جانم فدای سروه کت ای باده که ی - حجر ؟
 ای پیک مستور له همو راه پر خطر .
 ای سروه ی جمال م - آسای دلبران
 شانه زنی به کاکل تورکان سیمبر .
 که ی دیته خنده غنچه دمی بی وزیدنت ؟
 کر نوبخی درخت چین ناگری نمر .
 احسان کن جمیع نباتات علمی ؟
 رعنا کشتی له تربیت قامت شجر .
 محنت اونده زوره دلم هنده تنک بووه :
 دود هتاسه سحر م هوری کرته بر .

همت که چابکانه به اجرای مطلبم ؛
 لیره برو و کوه که لوی هاتی وک تتر .
 بوملک شامه نامه من سوی نالی به ؛
 هر حرف او له وضع ولایت ددا خبر .
 پرسویه ظاهرا له رفیقان یکجهت ؛
 احوال اصل شهر و محبانی سر به سر .
 سیوان پر له شخص ستمیده خوار و ذور ؛
 هر قبر پر غمناکه له هر لا ده کم نظر .
 احواضه پر ده بو که و کو چاوه کان تو ؛
 تغییره آوی وک دل مردان بی خبر .
 سوتا دلم به حالت جویار سر چنار ؛
 لیلاره چشمه ساری و کو چاو بی بصر .

زستان اولین بو درا برک شیخ ایاں ؛
 ایام ارنده شومه له نخصینس ددا ضرر .
 وک پیر ساحورده خمی دار پیر مصور ؛
 مشغول لغزشه همه جایای تا به سر .
 وک چاو بی غمناکه همو شیو آودار ؛
 بس مشکله له چشمه او قطره بیتدر .
 امر و فضای بازیگهی جای رهنه ؛
 له و دشته دی له غیبه وه آوازلخذر .
 سربانی پر له کتردم و دیواری پر له مار ؛
 کولانی پر له رهن و صحرای پر خطر .
 دل نایلی بلیم چیه سامان حجره کت ؛
 هر نار عنکبوته به هر لا ده کم نظر .

نای صداله پنجره کھی جز فغان جغد ؛
غیراز شقام مور نیہ شوین پی کززر .

تو خدا بی به حضرت نالی دخیلی ہم ؛
ہم نوعہ قط نکا به ۔ ایابیا کززر .

۔الم صفت له بیک۔ یا بابی هلاك ؛
من کردم اونکا له غما خوین خور ہدر .

-الم-

(شکوای حال)

آوارہ خاک وطن وسیر وصفا خوم ؛
یامال غم غربت وصد درد و بلا خوم .

بی یار و دیار وحشی و مجنون بیابان ،
مہجوز صفای مجلس ارباب وفاخوم .

سیر کشتہ صحرای خوی وساحۂ سلماں ،
رسوای عجم مسخرہ شاہ وکدا خوم .

ام طالہ نحسہ می خستوتہ فلاکت ؛
آشفته دست ستم بخت سیا خوم .

مکتومہ تہ ناو طاقم چندرہ خدامرک ،
دوچار ہزار درد سرو قہر و سزا خوم .

سوردانه عرق خو اردنه که ریکه مپرسه
سرسام هزار هلهله و رقص و سما خوم .

روزی که سفر بی و کوسک عرق قوراوم؛
وقت حضریش توش هزار درد و هاخوم .

روزی خبر حرب و دمی مژده صاحجه؛
افتاده له تاو دغدغه خوف و رجا خوم .

بی مکن و بی چادر و یاغمو رلغ و یا تاغ،
عریان و پریشان به مثل کورک چیا خوم .

باران و قور و دهشت سرماش به هر جا،
پامال دس شدت بفر و رشه با خوم .

خوبکسمد و خپله جور، ساور و گوشت کا،
اوساندی زکم عین و کورشکته کاخوم .

دومانک ده بی تمدیوه صفای بزم پلاواغ؛
درتاچی له دل هر به امید و به تما خوم .

بوسی و رش و روت چلمکن و بی پاره و توتن،
حسر تکش دو قوم جگره و بیاله بی چاخوم .

وا دام درووه پینه له سر جاکت و شلوار
کوراوه سر و صورت من و کجله کاخوم .

نایبی طراوت له رک عمر و حیاتم؛
الحق و کور توی قوجه به بی برک و نواخوم .

توک سروریشم له غما بوز و دریز بو؛
بم وضعیت ریشه وه وک خواجه خناخوم .

کافر بزه بی دیتسه وه بم حاله پشیوه؛
وادن به در و قور به سر و توش بلاخوم .

بوشار سلجانی به فریاد و فغانم ؛
دائم له خیال و غم تبدیل هوا خوم .

بی شب، لبر درد و غم و قهر و سرات
محرورم ثواب و سرف و خیر دعا خوم .

بی طاقت و بی سمت و حیران و پریشان ،
هر منتظر لطف نبی فیض خدا خوم .

شعرم و کوی طبعم که پریشان و خرابه
محبوب و سرافکنده جمع شعرا خوم .

عارف اثر مرحمت و لطف خدایه
بوی نفع دین و وطن جان به فداخوم .

— عارف —

(کلکوی تازی لیل)

آرو شم وه سیر کلکوی تازی لیل ؛
نه پایهی مزار او لیل پر میل ،
چه دیدم وارن اسرینان چون سیل .

شم وه سرینش به ودلهی پر جوش ؛
سنتک مزارش کرتیم نه آغوش .

داتم ای دلسوز قیس پوست نکول ؛
مبارکت بو یانهی تنهای چول .

کری نار عشق دوری بالای تو
کاری بیم کردن ای تمام نو .

نه نوم روز آرام نه شو خاومن ؛
چون چم کل کران کلار او من .

جاو - اووه کردش ای جرخ چپ کرد
من و تو و زور چه هم جیسا کرد ؟

تو بردن و خلك سیای تنك و تار ؟
من مام پهی عذاب حفای روزگار .

هر رو چون مجنون خاطر چه غم کیل ،
هر لیل لیلمن نه مردی دجیل .

شوان تا و رو شین و رورومن ؟
کشت پزارایی تنهایی تومن .

ستارم شومن بختم لیویان ؟
چون آهوی تنها سریم شیویان .

یه حال متن شای وفا واران ؟
همراز توکین صبا تا ابواران

له حیاتی باهر قیس غمگینت ،
کام تنك سببا شو چه بالینت ؟

-- پهی چیش -- موی دیدم تارنبو ،
زنده کی چه لام زهر مار نبو ؟

او دیدی مخمور آهو بینر تو ،
او زلف قطران شر انکیز تو ،

وه مودای چیل چك توناتا مکرد ،
ایسته بشیون چون ریجانهی مرد .

الحاصل هر چند شین و زاریم کرد ،
نه پای فیر لیل بی قراریم کرد ،

نه دای جوام نه ذره دنك کرد ؟
انحزار بلدیم چه کردون وه برد .

خاك و دست زور زنجيرم كردن ؛

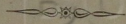
ياد همرازن چه بادم بردن .

هنده خاك وسنگ و جستم بادن ،

نه جاگه‌ی جواب نه‌رای گفتارن .

- محمد آغا -

ام‌ذاته به‌دربند فقره‌ی مشهوره . لهجه‌ی کورد
ایرانی همه . نه‌دوار و نه‌هذا له‌شعردا وله‌تصویر
حیاتدا - صاحب اقتدار بووه .

ATATÜRK KİTAPLIĞI

ایسان هم چه نووتم ای دل‌سوز

حکیم زمان درد مجنون‌سوز

هام نهرینت زار زار منالام ؛

خاک یانه‌ی نوت وه چم مه‌مالام .

نو هیچ‌نیت و تنک شین وزاری من ؛

حس آه وناله‌ی بی قراری من .

په‌ی چیش مبل ویم جه‌لات کم بین ؟

مرعه‌هد و پیمان چه یادت شین ؟

دیم دینکی آما نه‌توی خاکه وه ؛

نهو یانه‌ی تارک حسرتنسا که وه ،

آما نه‌کوشم چون راز جازان ،

واتش ای مجنون وبل کوه‌ساران

(پیر پاك چه كرد)

پیر پاك چه كرد خاك نا-هوتی !

متر لمکی سررز سر ماگوتی !

متصف به وصف شانی و صفائی !

مشرف به فیض تجلای ذاتی !

نامهی روح افزای شیرینت یادا ؟

دل وه مرهمك دو دیدش ساوا .

توی درون چه نور صفا داپرداخ ؟

بوی آشنا ییم دا نه روی دماخ .

ار وه بیگانه ور دو-ستم زانی

تو حساوه نی وه هر چیم وانی .

ور راضی وه یاد خستهی دلگیری

یا شبیخ تو داتم نقش ضمیری .

خلاصهی کلام نور دیده ودل !

دزای ایش و نیش زامان بی حاصل !

سوزی حیاتم رستهی وفای تون

ار وفات نبو حیاتم چه کون

- مولوی -

۱مه جوابه بو جناب عالی سراج الدین شیخ عثمان طویلہ .

İSTANBUL
RUMÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(کی عادت کردن)

یا خلیل دخیل کی عادت کردن ؟
توشه وه در مال کریمان بردن .

مهمان خریو کر مسرای تون ؟
محتاج وه ریزمی سفره وخوان تون .

هرکس شفیی پهی ویش آوردن .
من خجالتم وه شفیع کردن .

پور چه تقصیر چه بر انصافی ؟
من رو زردی ویم کافین کافی .

- مولوی -

(منتیجات متفرقه)

خوشتره عذر کنهکاران له صد ذکر ریا ؟
ام به نرمی عفوه عفوه ، اوبه توندی عفو عفو .

خادمی مخدومی به ماقولی ناماقولی به ؟
لهم دره آصف سلیمان و سلیمان آصفه .
- نالی -

§

الا ای نفس بوم آسا هتا کی حرص و برانه ؟
لکل ام عشقبازانه برو بازاره آزانه .

بلا بو کونده بوبی وقف مشك ومار کندوبی .
خطبره و کونج و برانه ، زخیره و کنج کاشانه .

- نالی -

سهم و نصیب اصلی به بحث آیام و گل نیه ؛
توتّه خرج سوتنه مودنه ماچ لب دهکا .

- نالی -

§

ای ساکن ریاض مدینه ی منوره !
رحمی بکه ؛ بفر مو مدینه ی منوره .

- نالی -

§

دل دهلی سیر چن خوشه جوانی نام ؛
مدتیکه له قفسه دایه عذابی نام .

محاسبیک چن و بلبل و بزم کل و مل
به رومد مدرسه و درس و کنای نام .

- نالی -

کل به دم باد سباوه پیکنی بلبل فری ؛
یعنی عاشق لازمه دور بی له یار بی وفا .

- نالی -

§

ای که روزرد مدینه و روسیاه مکه خوم .
در کراو و در بهدر یارب دخیل عهو توم .

دفتر اعمال من بی قطره بیک رحمت
که ی به صد زمزم سیاهی نقطه بیک داده شوم .

- نالی -

§

احول تفرقه نظر تقویت سبب دهکا ؛
عارف حکمت آشنا لهم قصه به ادب دهکا .

له شکنج شکنج زلف او بی وعده مرغ دل
ده نالینی و کو بلبل له صبح کاذب شودا .

- نالی -

§

نیسه دخلم له شانامه و مصافی غیر ام نکته
که کشتهی بسند تویه هر کسی آزاد و آزایی .

فدای تشریف ریگت بی خراجات خزینهی دل
نشار خاک بر پیت بی له چاوما قطره مایی .

- نالی -

§

هتاسم زلفه کی لادا و میلیکی نکرد چاوی ؟
نسیم انکوت و شو رابورد و زکس هرله خودایه .

§

هر وقت دعایه داخو کی بی
به تیریکم شهید کربلا کی .

کله ناکم اولمهی دنکه خوب
اگر کلهی سریشم پرله کا کی .

- نالی -

§

شو بوی سر سنبل زلفت له سری داه ؟
ایسته ش سره کم مسسه لبر نشنه شو بوس .

- نالی -

§

به پاریک ناموی درمان له نشهی چاوی به علت ؟
بو پولیک ناکرم عنبر لکل زلف اوه شودا .

له دوری تو به ای خورشید پر تو بخش شو کردان
که نالی واله حالات محاق مام نو دایه .

- نالی -

§

که جیش غم هجومی کرد نظام عمر من تیکچو ؟
ایتر ممکن نیسه آسایش حال پریشام .

بنای برج بدن رو خابه کوله ی حادثات امرو ،
تمأ قوت له از نومدا برا پشتم شکا شام .

- امین فبضی -

§

تو بیاض لای مات شعر سیاهی بیته سر ؟
احتیاجکت نیه ایتر به شعر بی اثر .

ای فرینته ی عالم حسن و به محبوبی شمیر
شبهه تو نا ممکنه بی بی بی نوع بشر .

- هی -

§

کاری پیم کردن محرومی ی رازت
نکردن وه دل نیم نکای نازت .

- ضیاء الدین مولانا خالد -

§

دوینی قطره خونین بویت و صبحینی کف خاکی ؟
خی آدم کبری کر کر بی بوچ هنده بی باکی ؟

- شیخ رضا -

§

سروونی چین که لیکل قامت تو بینه نبرد ؟
شکری خوار دوه نی سرو سری داوه له برد .

- شیخ رضا -

ISTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

تو هتسه تیغ دبان ومن همه تیغ زبان ؛
فرق ام دو تیغه هر وک آسمان وریسمان .

- شیخ رسا -

§

که آن سریف سرفی هات امین فیضی به میوانی
له عهده ی شگری در ناچم مکر خوم کم به قربانی .

- شیخ رضا -

§

که من نخل مرادم بی ثمر بی ،
به من چه باغ عالم جمله بر بی .

سالم -

§

مرادم حال خومه کر حدیث شور بلبل کم ؛
اشاره ی روی تو به کر بیان نازکی ی کل کم .

ابد آشفته خاطر بچ له هجرانا هتا ده مرهم
اکر نی زلف مشکینت له باغامیل سنبل کم .

- سالم -

§

کر رفیقت یار صادق بی چه باک ریخته ؛
کر کس بد خون لکلدابا جهنم جیکه نه .
- امین فیضی -

§

وکویک دیتسه برکوی ی پیاو احمق
صنفر بلبل و آواز لقلق .

- ؟ -

§

زمنه می شادیم برشی نه افلاک ؛
موانات آبی انا ارسلناک .

- حسن کنوش -

§

ATATÜRK KİTAPLARI

§

جاوه گم دوینی له باغاکل به عشوه خوی نواند؛
نک نمک کبیریم به مرک توقسم هیج نم دواند .

- حریق؟ -

§

آتو ذم ده کهی مدحت ده کم من؛
جزای قول درو با هر درو بی .

- نالی -

§

یاخدا اوکیوه هلکنی له بن؛
بالکرو درکوی نور دیدهی من .

ATATÜRK KİTAPLIĞI

بازخم خدنگ مژی مه پیکر
ننگن پانیان وه سحرای محشر .

- مولانا خالد -

مکر وتی مراد من به جی بی
خرنگدی یاوهی ریوخچی بی .

- ؟ -

§

یارب به حاجت کشت شو بییداران
یا طاعت یا مرک یا وصل یاران .

- ؟ -

§

چه برشهی شوم نتوی برده وه؛
نرکس مس مسیم ولاو کرده وه .

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

فریاد چه - موی ارض چاره ی من ؟
هر - سوزی مراد من نادیارن .
داد چه - هوای بد بدستاره ی من ؟
هر نوکلاله ی من نپی وارن .
- مولوی -

§

- سوزی خاك باك یارن ها مفرد
فرمما و فرش بزم ویمان رد .
کو - سوزی ایچ نه کام هردی بو ؟
وه فرش مجلس کام همامردی بو
- مولوی -

§

دلا را که کت خیلی ناریکن ؟
برده کت سختن بکچار ناریکن .

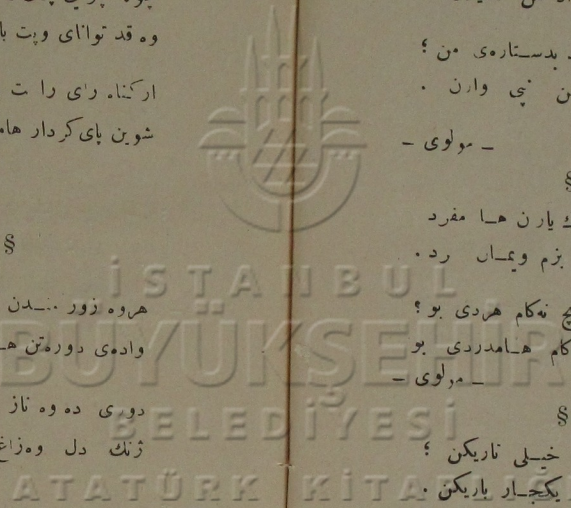
کورد
چوله چرای پری وپت سازدر ؟
وه قد توانای وپت بارینسدی کر .
ارکنه رای رات برده نت چه ویر
شوین پای کردار هاهامفردان هورکیر .

- مولوی -

§

هر وه زور نیدن نیم نفس باقی ؟
واده ی دورتن همام هی ساقی .
دوری ده وه ناز بی پیاله وه .
ژنک دل وه زاغ می بمالوه .

- مولوی -

§

کل خجبل حه روی نازک طرزتون ؟
عصره حلقه گوش بالای برزتون.

- مولوی -

§

چین گفتن جه روی پیشانی چون سیم ؟
چون زنجیره ای او وه شنوی نسیم .

- مولوی -

§

مقدمه ای غم نالیش مزاقن .
دک وه خیر نیی واده ای فرقن .

- مولوی -

آخر سفرن را خیلی دورن ؟
متزل بی پایان توشه ضرورن .

- مولوی -

§

کل چون روی آریز تراکت پوشان ؟
وفر او ان چون سیل دیده ای من جوشان :

- مولوی -

§

شاخه ای شطاوان بوی عطر شو بو
خیمه ای کلانلان جه دامان کو .

- مولوی -

§

ک کو کلانلان چم بستن نه کو ،
انتظار پی دین بژن وبالات نو .

- مولوی -

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

تشریف ارزان کر وه سر مزاران .
شادین وه دینت کشت انتظاران .

- مولوی -

§

دوری بالای تو کاری پیم کردن ،
پیزارم چه خوم راضیم وه مردن .

- مولوی -

§

وه مرکت آرز دل نه خروشین .
کرده لولشن آرزوی توشن

- مولوی -

§

آزیزکی لطافت دوری تو دارو ؟
دلا برق غصو وه جهش بارو .

- مولوی -

(۱۰۱ جوابنامه‌ی جناب شیخ رضابه که بو ام)
(محرر عاجزه‌ی نوی بو)

مشریت شوخ و لهجه شیرین است ؟
دهنت درج لوهر آکین است .

بکر فکر تو بینی بی اللہ
نقز و دوشیزه و نکارین است .

عرش بلقیس و فرش بورانش
در حقیقت کمینه کابین است .

تا به ضرب المثل همی کوبند
که دعا از برای آمین است .

خاطرت شاد باد امین فیضی ؟
ز آنکه دریای دانش و دین است .

(امش هی اوه)

انجنام زهجر کا که امین

که ندانم یساروا زمین •

کی کند بخت ک بینم باز؟

تازم خنده بر زمان وزمین •

چند رژم بیاد روی تواشک؟

چند باشم ز دوری توغمین؟

تا غمبیرا به حبله چاره کنم

دیگری سه بر آورد ز کین •

میستم از جام باده فیضت؟

چون مسیحا ز فیض روح امین •

سالهای دراز باقی باد؟

به سلامت امین ما آمین

— رضا —

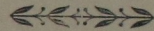
دشمنت خوار باد وزیر و وزیر

زانکه درخورد لعن و نفرین است •

فضلا داند از خدای رضا؟

نه ازان شاعران خود بین است

— رضا —

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(کذا جوابنامه)

ز نطفه قلمت در مشیمه قرطاس

تبدیله حالت به قیمت کرانتر از الماس .

صحیفه معجزه پیراست بیکه چون مریم ؟

به بر گرفته موالید عیسوی انفاس .

رسیده کار به جایی تورا امین فیضی

که جبرئیل امین خوانمت ز روی قیاس .

هزار سال بمائی و وین عجب نبود ؟

بشر نیند مگر خضر زنده و الباس ؟

- رضا -

(مکتوب مخصوص)

الا ای هنرمند یار قدیمی ؟

نوبی خسروانرا سزای ندیمی .

ز حکم برداختی نامه تو ؟

بدادی دران نامه داد حکیمی .

هوای نسیمی ازان کشته نامش

که جان پروراند هوای نسیمی .

به دانش تورا هیچ همتا ندیدم ؟

مگر جوهر فرد و دریتیمی .

تو خواهی سفر درین دور ترکن

امین فیضیا دردل من مقیمی .

- رضا -

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
- رضا -
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(افاده)

له دائره‌ی مملکت باهاندایه به غیراوانه که اوصافیان
ذکر کرا، کلی اصحاب ذکا هاتوته وجود که هیچیان
نخونده لکل اوش زور شعر پاك و تمیزیان نظم
کردوه . (حسن کنوش) و (عبداللهی حسن)
(علی برده شانی) له و صنفه شاعرانه . له زمان
حاضر یشدا و کو محمد خالصی افندی که مخدوم جناب
شیخ رضایه و کذا و کو زیور افندی متعدد ادبا و شعرا
موجوده . حقیقا که آثارایان دست نکوت تادرج
مجموعه‌ی افتخاری بکین .

§

(دیسان)

زارباب دائفش امین فیضی یارا !
تورا امتیاز یست کز فی ضیارا .
نشانهاست بر اتحادمن و تو
زیک مایه کوی سرشتند مارا .
زیاد و کم از نام نامیت نبود
به رسم جمل که شماری رضارا .

— رضا —

چه عجب کر به وجود تو بنسازد بغداد
ای وجود تو محیط دو جهان استعداد
کرو از مهر برد ذره بدلنی ناچیزی
اگر از رای منیر تو کین استعداد

— رضا —

(اسماً خاصه که له او رساله‌دا مذکور)

- کرد سیوان . قبر - ستانه له سلیمانی
 کانی آسکان . محله‌یه
 سرشقام .
 پیر منصور . محله‌یه و زیارتگاهه
 (پیر منصور)
 دشت فقیار . جمی یاری بووه
 (بر اهل علم)
 نوی قوجه . چوار تو بو له کنار شار
 (زهنگاه بو)
 دار شیخ عباس . هم زیارتگاه هم مسیره‌یه
 (شیخ عباس)
 کانی با .
 خواجه حنا . جولکه ک ناشیرین بو

- سرچنار . نهره نزدیک شار سلیمانی
 بکره جو .
 تانچه رو .
 شیو آودار .
 خله کزی . مقلدیک مشهور بووه له کرکوک
 بلاغ . نهره
 پیدانی . دی بیکه
 کا کینی . قومیک بد اطواره
 سه برا که . رجال قدیمه‌ی کا که بین
 خان احمد . امیش لوانه
 دانه ریز بار . ژنیک مشهور یانه
 دربند فقره . موقعیکه له بازیان
 جاف . عشیره
 داوده
 چبازی
 بیات

(بعضی تعییرات کورد ایران)

آرو = امرو	خریو = غریب
شم = جوم	بوو = ببوره
پانه = خانو	برشی = سرکوت
چم = چاو	ولاو = بلاو
صب = صبجینی	پیوار = پایمال
پهی چیش = بوچه	بری = بو
مودا = شانه	جهویر = له بیر
واتم = وتم = کوم	واده = وعده
منلام = ده نلام	وه = به
شین = روینی	نه = جه = له
یاوا = اما = هات	وانی = ده خوینی
وانش = وتی = کونی	موانات = ده خوینی
نتو = له ناو	
مس = مست	

§

(تصحیحات)

صواب	خطا	شعر	صحیفه
لبو	لبو	۳	۲۰
بختش	بختش	۱	۲۳
دانیشتون	دونیشتون	۲	۳۹
رویوه	ررویوه	۳	۴۲
آتشین	آتشین	۳	۴۲
شینه	تینه	۲	۴۳
تیغت	تیفت	۴	۴۴
فی النور	فی السور	۵	۴۴
پرچی	پرچی	۳	۴۵
شهره شهره	شهره تمامه	۲	۴۶
حرك	حرك	۴	۵۰
عصر	مصر	۵	۵۳

صواب	خطا	شعر	صحیفه
زنی	رنی	۲	۹۷
صباوه	-بیاوه	۱	۱۱۴
احتیاحیکت	احتیاحکت	۴	۱۱۸
قریشته	قریسته	۱	۱۱۹
شومی	-سومی	۱	۱۲۴
کرد	رد	۳	۱۲۴
راست	رات	۲	۱۲۵
مندن	مدن	۳	۱۲۵
حسه	حسه	۱	۱۲۶

صواب	خطا	شعر	صحیفه
دهی کم	دهی وم	۳	۵۴
دانیشنی	دانیشنی	۱	۶۰
حدایکئی	حداکئی	۲	۶۰
بالیدم	بالیدم	۵	۶۱
یمی	یمی	۳	۶۳
کلکت	کلکت	۱	۶۴
نکته	نکته	۱	۶۵
صفار	صفار	۶	۷۰
سا زقوم	ساز قوم	۴	۸۰
جواد	حواد	۴	۸۱
قدهار	فدهار	۵	۸۸
وشک	وشک	۱	۹۴

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(تالیفات تورکیه ی امین فیضی بک)

(اجمال نتایج) خلاصه ی ده فیه له ریاضیات وه له
طبیعیاتا .

(هوای نسیمی) باحثه له احوال حکمییه و کیمه و بیه هوا
(تفرقه ریاضیه) جامع زور قواعد مهمه به له علم
جبردا .

(شاعیات) مجموعه ی اشعاره که له طرف خوبوه
نظم کراوه .

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

KEMAL SALİH SEL
Tarafından Atatürk
kütüphanesine bağışlanmıştır.